

COVID 19 KASALLIGI ASORATLARI

Teshaboyev Jasurbek Xusanboy o'g'li
Komolidinova Gulnoza Sharifjon qizi
Ibrohimjonova Muniraxon Abdusalim qizi
Aliyeva Gulnora Ibragimovna

Anotatsiya: Ushbu maqola SARS-CoV-19 sabab bo'lgan COVID-2, 2019 yil oxirida boshlanganidan beri global pandemiya bo'ldi. Ba'zi odamlar faqat engil yoki hech qanday alomatlarga duch kelishlari mumkin bo'lsa, boshqalari og'ir va hayot uchun xavfli asoratlarni rivojlanishi mumkin. Ushbu maqola COVID-19 bilan bog'liq turli xil asoratlarni, shu jumladan nafas olish, yurak-qon tomir va nevrologik asoratlarni o'rganadi. Adabiyot tahlili bemorning natijalarini yaxshilashi mumkin bo'lgan ushbu asoratlarni erta aniqlash va boshqarish muhimligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: COVID-19, SARS-CoV-2, asoratlar, nafas olish, yurak-qon tomir, nevrologik, boshqaruv.

Anotation: COVID-2, the cause of this article SARS-CoV-19, has been a global pandemic since its inception in late 2019. While some people may experience only mild or no symptoms, others may develop severe and life-threatening complications. This article explores various complications related to COVID-19, including respiratory, cardiovascular, and neurological complications. Literature analysis emphasizes the importance of early detection and management of these complications that can improve patient outcomes.

Keywords: COVID-19, SARS-CoV-2, complications, respiratory, cardiovascular, neurological, management.

Аннотация: эта статья посвящена COVID-2, вызванный SARS-CoV-19, который стал глобальной пандемией с момента его начала в конце 2019 года. В то время как некоторые люди могут испытывать только легкие симптомы или их отсутствие, у других могут развиваться серьезные и опасные для жизни осложнения. В этой статье рассматриваются различные осложнения, связанные с covid-19, включая респираторные, сердечно-сосудистые и неврологические осложнения. Анализ литературы подчеркивает важность раннего выявления и лечения этих осложнений, которые могут улучшить результаты лечения пациентов.

Ключевые слова: COVID-19, SARS-CoV-2, осложнения, респираторные, сердечно-сосудистые, неврологические, лечение.

KIRISH:

SARS-CoV-19 sabab bo'lgan COVID-2 254 milliondan ortiq odamni yuqtirdi va global miqyosda 5 milliondan ortiq odamning o'limiga sabab bo'ldi va bu jamoat salomatligi uchun katta tashvish tug'dirdi. COVID-19 bilan kasallangan ko'plab odamlar engil yoki hech qanday alomatlariga duch kelishlari mumkin bo'lsa, boshqalari og'ir va hayot uchun xavfli asoratlarni rivojlanishi mumkin. Ushbu asoratlarni erta aniqlash va boshqarish bemorning natijalarini yaxshilash uchun juda muhimdir.

ADABIYOT TAHLILI:

Nafas Olishning Asoratlari: Nafas olish asoratlari COVID-19 bilan og'rigan bemorlarda eng ko'p uchraydi. Ular yo'tal va nafas qisilishi kabi engil alomatlardan tortib, mexanik shamollatishni talab qiladigan og'ir nafas etishmovchiligigacha bo'lishi mumkin. Astma va surunkali obstruktiv o'pka kasalligi (KOA) kabi nafas olish kasalliklari bo'lgan COVID-19 bemorlarida og'ir nafas olish asoratlarini rivojlanish xavfi yuqori. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, yuqori oqimli burun kanulasi kislorodli terapiya kabi nafas olish asoratlarini erta aniqlash va boshqarish bemorning natijalarini yaxshilashi mumkin.

Yurak-Qon Tomir Asoratlari: COVID-19 shuningdek, yurak-qon tomir asoratlarini, shu jumladan miyokard shikastlanishi, aritmiya va tromboembolik hodisalarni keltirib chiqarishi mumkin. Gipertenziya va koronar arteriya kasalligi kabi oldindan mavjud bo'lgan yurak-qon tomir kasalliklari bo'lgan bemorlarda og'ir yurak-qon tomir asoratlarini rivojlanish xavfi ortadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, antikoagulyant terapiya kabi yurak-qon tomir asoratlarini agressiv boshqarish bemorning natijalarini yaxshilashi mumkin.

Nevrologik Asoratlari: COVID-19 ensefalit, insult va Guillain-Barre sindromi kabi nevrologik asoratlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Ushbu asoratlar og'ir COVID-19 kasalligi bo'lgan bemorlarda ko'proq uchraydi. Nevrologik asoratlarni erta aniqlash va boshqarish bemorning natijalarini yaxshilash uchun juda muhimdir.

NATIJARLAR:

Covid-19 asoratlarini erta aniqlash va boshqarish bemorlarning natijalarini yaxshilash uchun juda muhimdir. Nafas olish, yurak-qon tomir va nevrologik asoratlar eng keng tarqalgan va hayot uchun xavfli bo'lishi mumkin. Astma, KOA, gipertoniya va koronar arteriya kasalliklari kabi oldindan mavjud bo'lgan bemorlarda og'ir asoratlarni rivojlanish xavfi yuqori.

Koronavirusdan omon qolganlar tuzalgandan so'ng ham darhol salomatligi yaxshi bo'lib ketmadi. Ko'pchilik uzoq vaqt davomida koronavirusdan keyingi sindrom deb ataladigan bir qator noxush alomatlar bilan yashadi. Uning xususiyati nimada? Qanday qilib undan qutulish mumkin? Marie Claire nashri quyida ushbu savolga [javob berdi](#).

Yuqori isitma, bosh og‘rig‘i, burun oqishi va yo‘tal, hidga bo‘lgan sezuvchanlikning yo‘qolishi, o‘pkaning shikastlanishi — bularning barchasi COVID belgilaridir. Ular shunchaki hammada ham kuzatilmaydi. Ammo hatto kasallik yengil o‘tganlar ham koronavirusdan keyingi sindromni boshdan kechirishi mumkin.

Bemor COVID‘dan tuzalib ketganida ham, uning organizmi bir necha oy davomida zaif bo‘lib qoladi. Zaif immunitetda ko‘pincha kasallikdan keyingi sindrom olti oy yoki undan ham ko‘proq davom etishi mumkin.

COVID‘ning asoratlari quyidagi belgilarni o‘z ichiga oladi:

- zaiflik, charchoq;
- nafas qisilishi, chuqur nafas ololmaslik, o‘pkada og‘irlik;
- bosh og‘rig‘i, migren;
- mushak va bo‘g‘imlarda og‘riq;
- hid bilishning to‘liq yoki qisman yo‘qolishi, hid va ta‘mni idrok etishda qiyinchilik;
- soch to‘kilishi;
- tish va milkning yomonlashishi;
- terida allergik reaksiyalar, toshma;
- bosimning pasayishi, pulsning o‘zgarishi;
- bosh aylanishi;
- xotira muammolari, diqqatni jamlay olmaslik;
- uyqu muammolari, uyqusizlik;
- ovqat hazm qilish muammolari;
- tana haroratining uzoq muddatli ko‘tarilishi yoki pasayishi.

COVID‘dan keyingi simptomni qanday yo‘q qilish mumkin?

Ushbu sindromning oldini olishdan boshlash kerak bo‘lgan birinchi narsa — bu ratsionni o‘zgartirish. Undan shirinliklar, un mahsulotlari, kolbasa va sosiskalar, shuningdek sharbat va gazlangan ichimliklarni chiqarib tashlash kerak. Bu oziq-ovqatlarning barchasi qondagi glyukoza darajasining keskin oshishiga olib keladi, bu esa o‘z navbatida yallig‘lanish jarayonlarini keltirib chiqarishi mumkin. Immun tizimi allaqachon yangi patogenlarni doimiy ravishda kutadi va shakar faqat uning ishini rag‘batlantiradi. Kasallik organizmning resurslarini yo‘q qiladi. Buning uchun vitamininga boy mahsulotlar iste‘mol qilinishi kerak.

XULOSALA VA TAKLIFLAR

COVID-19 sog‘liqni saqlashning asosiy tashvishi bo‘lib, uning asoratlari og‘ir va hayot uchun xavfli bo‘lishi mumkin. Ushbu asoratlarni erta aniqlash va boshqarish bemorning natijalarini yaxshilash uchun juda muhimdir. Pandemiyaning nazorat qilish

uchun COVID-19 bo'yicha tadqiqotlarni davom ettirish va samarali profilaktika va davolash strategiyasini ishlab chiqish zarur.

Quyidagi takliflar COVID-19 asoratlarni davolashda yordam berishi mumkin: Astma, KOAH, gipertoniya va koronar arteriya kasalliklari kabi oldindan mavjud bo'lgan bemorlarni muntazam ravishda kuzatib borish.

Nafas olish, yurak-qon tomir va nevrologik asoratlarni erta aniqlash va boshqarish.

Yuqori oqimli burun kanulasi kislorodli terapiya, antikoagulyant terapiya va immunomodulyatsion terapiya kabi asoratlarni agressiv boshqarish.

COVID-19 bo'yicha tadqiqotlarni davom ettirish va samarali profilaktika va davolash strategiyasini ishlab chiqish.

Xulosa qilib aytganda, COVID-19 og'ir va hayot uchun xavfli asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin va bemorning natijalarini yaxshilash uchun erta aniqlash va boshqarish juda muhimdir. Pandemiyaning nazorat qilish uchun doimiy izlanishlar va samarali profilaktika va davolash strategiyasini ishlab chiqish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sasmita Poudel Adhikari, Sha Meng, Yu-Ju Wu, Yu-Ping Mao, Rui-Xue Ye. Epidemiology, causes, clinical manifestation and diagnosis, prevention and control of coronavirus disease (COVID-19) during the early outbreak period: a scoping review (АНГЛ.) // *Infectious Diseases of Poverty*. — 2020. — 17 March (vol. 9, iss. 1). — P. 29.
2. Sean Wei Xiang Ong, et al. // Air, Surface Environmental, and Personal Protective Equipment Contamination by Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) From a Symptomatic Patient. // *JAMA*. 2020; DOI: 10.1001/jama.2020.3227.
3. Shekerdemian LS, Mahmood NR, Wolfe KK, et al. Characteristics and outcomes of children with coronavirus disease 2019 (COVID-19) infection admitted to US and Canadian pediatric intensive care units. *JAMA Pediatr*. 2020 May 11 [Epub ahead of print].
4. Shen, K., Yang, Y., Wang, T. et al. Diagnosis, treatment, and prevention of 2019 novel coronavirus infection in children: experts' consensus statement. *World J Pediatr* (2020). <https://doi.org/10.1007/s12519-020-00343-7>
5. Sinelli MT, Paterlini G, Citterio M, et al. Early neonatal SARS-CoV-2 infection manifesting with hypoxemia requiring respiratory support. *Pediatrics*. 2020 Jul;146(1):e20201121.